

[Μάγδα Παπαδημητρίου-Σαμοθράκη](#)

Ναι, θα το πρότεινα σε φίλο-η μου

10-11-2018 07:40

Υπέρ *Ενδιαφέρον, Καθλώνει, Διδακτικό, Γρήγορο, Πλούσια πλοκή, Τεκμηριωμένο*

Κατά

Ζιλμπέρ Σινουέ- Ιρένα Σέντλερ –Ψυχογιός

Γράφει η Μάγδα Παπαδημητρίου-Σαμοθράκη

Ο Ζιλμπέρ Σινουέ, μέσα από τη δυνατή του πένα, στηλιτεύοντας τα γεγονότα λέγοντας με το όνομα τους, χωρίς όμορφες εικόνες και χωρίς λυρισμό- δεν σηκώνει λυρισμό όταν μάχεσαι με τους Ναζί , εκτός από ελάχιστα σημεία, μ' αυτό το βιβλίο έφερε στο φως την άγνωστη για πολλούς αληθινή ιστορία μιας γυναίκας που αφήρησε τον φόβο και τον θάνατο και ανέδειξε το μεγαλείο της ανθρώπινης ψυχής. Να τιμήσει με τον δικό του συγγραφικό τρόπο, αυτή τη αξιοθαύμαστη γυναίκα που αφιέρωσε τη ζωή της στον αγώνα διάσωσης χιλιάδων Εβραϊόπουλων στην Πολωνία. Και τα κατάφερε. Ένας ύμνος, λοιπόν μια βιογραφία, που όποιος θα τη διαβάσει θα αισθανθεί πολύ λίγος μπροστά της. Η γενναιότητα της, η προσφορά της, η αυτοθυσία της, είχε ξεπεράσει κατά πολύ τα ανθρώπινα όρια.

Οι περισσότεροι αναγνώστες σίγουρα γνωρίζουν τη ζωή της ηρωίδας Ιρένας Σέντλερ που ήταν κοινωνική λειτουργός, από την Πολωνία και μέλος της αντίστασης κατά τη διάρκεια της ναζιστικής κατοχής της χώρας της. Που μαζί με τους συνεργάτες της κατάφερε να βγάλει από το Γκέτο της Βαρσοβίας και να σώσει δυόμισι χιλιάδες παιδιά εβραϊκής καταγωγής. Που κάποια στιγμή η δράση της έγινε γνωστή στους κατακτητές, τη συνέλαβαν , τη βασάνισαν και καταδίκασαν σε θάνατο αλλά και που κατάφερε να δραπετεύσει. Στους αντιστασιακούς κύκλους της χώρας της έγινε γνωστή με το κωδικό όνομα Γιολάντα. Από τα πρώτα μέλη της Ζεγκότα, του Συμβουλίου Βοήθειας προς τους Εβραίους λάμβανε χρηματοδότηση από την εξόριστη κυβέρνηση της Πολωνίας. Με την κάλυψη που της παρείχε η στολή της νοσοκόμας, έμπαινε στο γκέτο της Βαρσοβίας προσπαθώντας να διασώσει πολλά παιδιά, καθώς έβλεπε ότι τα περιθώρια επιβίωσης συνεχώς στένευαν.Μαζί με συναδέλφους της βοήθησε στη διάσωση πολλών Εβραίων, εφοδιάζοντάς τους με πλαστά χαρτιά.

Αρχίζει να ξετυλίγεται μπροστά στα μάτια του αναγνώστη ένα ατέλειωτο κυνηγητό της ίδιας, των συνεργατών της , των Εβραίων , στο γκέτο, με συγκλονιστικές πραγματικές σκηνές. Μας γνωρίζει τον αγώνα της μέρα με τη μέρα, χρόνο με τον χρόνο ώστε να πείσει τους Εβραίους γονείς που ζούσαν μέσα στο Γκέτο, να της εμπιστευτούν τα παιδιά τους. Το πιο δύσκολο στο έργο της Ιρένα ήταν να πείσει τους Εβραίους γονείς να την εμπιστευτούν. Πολύ δύσκολο έως ακατόρθωτο πολλές φορές. Οι Εβραίοι δεν εμπιστευόταν τα παιδιά τους σε μη Εβραίους. Αλλά ποια ήταν η σημασία της θρησκείας μπροστά στη ζωή τον θάνατο; Πολλά παιδιά χάθηκαν από αυτό το πείσμα αλλά και τον θρησκευτικό φανατισμό των γονιών.

Ένα παλιό Εβραϊκό ρητό λέει «Μόνο δυο πράγματα μπορείς να προσφέρεις στα παιδιά σου, ρίζες και φτερά». Κανείς δεν σκέφτηκε όμως από όλους εκείνους τους γονείς ότι παρασύροντας τα στον θάνατο θα εξαφανιζόταν η φυλή τους. Αφού τους έπειθε, ξεκινούσε το δεύτερο δυσκολότερο στάδιο. Της μεταφοράς τους από το γκέτο στον έξω κόσμο.

Για να τα ελευθερώσουν η Σέντλερ και οι συνεργάτες της τα παιδιά (ανάμεσά τους και πολλά μωρά) από το Γκέτο τα έκρυβαν μέσα σε βαλίτσες, σε καλάθια, σε καρότσια τα οποία ήταν φορτωμένα και με άλλα υλικά κ.α. . Πολλά παιδιά κρύβονταν σε ασθενοφόρα, σε σακιά με πατάτες, σε κουτιά. Μέχρι και σε φέρετρα έβαζαν τα παιδιά των Εβραίων προκειμένου να τους σώσουν τη ζωή. Μερικά κατάφερε να τα βγάλει από το δικαστικό μέγαρο και άλλα τα βοηθούσε να δραπτετεύσουν από τους υπονόμους. Μας αναφέρει πώς δόθηκαν σε πολωνικές οικογένειες ή μεταφέρθηκαν στο ορφανοτροφείο των Sisters of the Family of Mary και σε ρωμαιοκαθολικά μοναστήρια όπως στο Little Sister Servants of the Blessed Virgin Mary Conceived Immaculate. Τόσο οι οικογένειες που μεγάλωσαν αυτά τα παιδιά όσο και οι μοναχές στο ορφανοτροφείο και στα μοναστήρια γνώριζαν ότι επρόκειτο για Εβραίοπούλα και συνεργάζονταν με την οργάνωση Żegota. Για τα παιδιά αυτά η Σέντλερ και οι συνεργάτες της είχαν λίστες με τα ονόματά τους, που η ίδια τα είχε βάλει μέσα σε βάζα και τα είχε θάψει στον κήπο της, προκειμένου μετά τον πόλεμο να τα επιστρέψουν στους γονείς τους. Σχεδόν όλοι οι γονείς των παιδιών αυτών εξοντώθηκαν στο Στρατόπεδο εξόντωσης της Τρεμπλίνκα.

Γράφει στη σελίδα 13: «Το γκέτο έμοιαζε με κόλαση. Ζούσαν πάνω από 450.000 οικογένειες στοιβαγμένες στο 8% της επιφάνειας της πόλης που είχαν καταντήσει φαντάσματα. Εξόριστοι του κόσμου. Ολόκληρες οικογένειες λυγισμένες κάτω από το βάρος των βαλιτσών και των μπόγων να διασχίζουν τους δρόμους και άλλους πάνω στα κάρα στριμωγμένους με τα έπιπλα τους» .

Μας μιλά για την εξόριστη πολωνική κυβέρνηση «Στρατό της Πατρίδας», για την ένταξη της στο Ενωμένο Εργατικό Κόμμα Πολωνίας, για τη σχέση της με τον Στρατό της Πατρίδας . Για τον έρωτα της με τον Στέφαν, που έγινε αργότερα ο δεύτερος σύζυγος της, για τις γυναίκες συνεργάτες της που συνελήφθησαν από τη Γκεστάπο, για τον οδηγό της Κοινωνικής Πρόνοιας Άντονι που η ζωή του παιζόταν συνεχώς στη κόκκινη τεντωμένη κλωστή. Για τον Όλεκ που έπρεπε να έρθει το Γ' Ράιχ για να μάθει πώς είναι Εβραίος, που μπήκε στην ομάδα των Μπλε για να κερδίζει ψωμί για τον γιο του, τον Γιέρζε που ποτέ δεν του το συγχώρεσε που πήγε με τους Ναζί, που δεν ήθελε να σωπαίνει, που ήθελε πάντα να διαμαρτύρεται, να αγωνίζεται για τους Εβραίους φίλους του. «Κάθε πατάτα που φέρνω από τη πλευρά των Αρίων επιτρέπει σε κάποιον να μη πεθαίνει από τη πείνα». Τη μιζέρια των γκέτο, τη μαύρη αγορά, τις θερμίδες που τους αναλογούσαν, για τους αρουραίους όπως τους αποκαλούσαν οι Γερμανοί γιατί τρύπωναν στα συρματοπλέγματα και υπονόμους για ένα καρβέλι ψωμί, ο αναγνώστης τα βρίσκει σχεδόν σε κάθε σελίδα. Η Ιρένα Σέντρελ ή Σεντρέλσβα, είχε καταφέρει απίστευτα πράγματα, με την ενεργή συνδρομή της εκκλησίας. «Έστειλα τα περισσότερα από τα παιδιά σε θρησκευτικά ιδρύματα. Ήξερα ότι μπορούσα να υπολογίζω στις αδελφές... Κανείς δεν αρνήθηκε να λάβει ένα παιδί από μένα» .

Η Ιρένα είχε πολύ απόθεμα δύναμης, τόσο όσο να σώσει τόσα παιδιά. Είχε μαζί της τη μητέρα της, τη Γιανίνα, που αν και άρρωστη, μέχρι τη τελευταία στιγμή της ζωής της, της έδινε κουράγιο, δύναμη να συνεχίσει. Δεν τη φόβισε ποτέ, μα της έλεγε να προχωρήσει. Αυτό το μεγαλείο της ψυχής, θα το νιώσουν οι αναγνώστες όταν διαβάσουν για τη σύλληψη της από την Γκεστάπο. Υπέστη βασανιστήρια (μεταξύ άλλων της έσπασαν τα χέρια και τα πόδια) όμως δεν αποκάλυψε τους συνεργάτες της ούτε έδωσε στοιχεία για τα παιδιά που είχαν βγάλει από το Γκέτο. Καταδικάστηκε σε θάνατο αλλά τελικά κατάφερε να δραπτετεύσει, με τη βοήθεια της οργάνωσης Żegota, που δωροδόκησε τους φρουρούς της και ενώ η Σέντλερ μεταφέρονταν για να εκτελεσθεί. «Ότι δεν μας σκοτώνει, μας κάνει δυνατότερους» είχε πει ο Νίτσε και η Ιρένα έγινε δυνατότερη. Δεν φοβόταν, δεν τρώμαξε ποτέ της για τη ζωή της. Κι αν κάποια στιγμή φοβήθηκε, ο φόβος της έδειξε πώς αξίζει τον κόπο να συνεχίσει.

Θα κλείσω με μερικές φράσεις που αξίζει να διαβάσετε. Όχι από λογοτεχνική αξία αλλά να πάρετε λίγη από τη δύναμη της:

«Ένας ήρωας κάνει τρομερά πράγματα. Εγώ δεν έκανα κάτι τρομερό. Αυτό που έκανα ήταν κάτι φυσικό και συνηθισμένο».

«Οι ήρωες δεν νιώθουν καμιά ενοχή. Η δική μου με κατατρώνει».

«Νιώθω ένοχη επειδή δεν έσωσα περισσότερα παιδιά»

«Κάθε παιδί που σώθηκε με τη βοήθειά μου και όλων των υπολοίπων, που δεν βρίσκονται πλέον εν ζωή, είναι κυρίως η αιτιολογία της ύπαρξής μου σε αυτή τη γη και όχι ο λόγος για τιμές».

Ο κόσμος δεν πρέπει να ξεχάσει. Δεν πρέπει να ξεχάσει πώς αυτή η γυναίκα έγινε το φως και η αξία στη ζωή χιλιάδων παιδιών. Ότι ναι, οι ήρωες δεν είναι μόνο αυτοί που πολεμούν με όπλα αλλά κι αυτοί που δίνουν τη ζωή τους για τον συνάνθρωπο.